

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH080001
NAZWA OBSZARU Dolina Leniwej Obry

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH080001	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Leniwej Obry

1.4. Data opracowania 2001-03	1.5. Data aktualizacji 2024-11
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2017-03
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 9 lutego 2017 r. w spr. soo Dolina Leniwej Obry (PLH080001)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
15.6709

Szerokość geograficzna
52.3066

2.2. Powierzchnia [ha]:

7137.66

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL43	Lubuskie
------	----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			16.2		G	B	C	C	C
6410			23.26		G	A	C	B	B
6430			63.59		G	A	C	A	A
6510			185.19		G	A	C	B	B
7140			0.7		M	C	C	C	C
9110			22.03		M	B	C	B	C
9170			72.16		G	B	C	B	B
9190			7.14		G	B	C	B	C
91D0			2.68		M	C	C	C	C
91E0			553.06		G	B	C	B	B
91F0			57.3		G	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie

częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki			Populacja na obszarze							Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p	1	50	i	P	P	C	B	C	C
P	1832	Caldesia parnassifolia			p	1	700	i		G	A	A	A	A
M	1337	Castor fiber			p	20	34	i	C	P	C	A	C	B
M	1355	Lutra lutra			p	4	5	i	C	P	C	A	C	B
I	1060	Lycaena dispar			p	51	100	i	P	M	C	B	C	C
F	1145	Misgurnus fossilis			p	1	50	i	P	P	C	B	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N17	31.37
N06	2.12
N19	6.23
N10	32.45
N07	0.81
N16	10.38
N23	0.16

N12	16.47
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Dolina Leniwej Obry PLH080001 obejmuje w dwóch częściach, rozległe obniżenie doliny Leniwej Obry między miejscowościami Babimost i Międzyrzecz, w północnej części przechodzące w dolinę Paklicy. Ostoja ma charakter rozległej, zatorfionej doliny wolno płynącej rzeki. Obecnie podlega spontanicznej renaturyzacji i stanowi mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk, pastwisk oraz lasów i zarośli łąkowych. W północnej części ostoi zlokalizowane są liczne jeziora w tym największe Jezioro Bukowieckie (o powierzchni 82,5 ha). Ukształtowanie terenu obszaru jest bardzo zróżnicowane, charakterystyczne dla krajobrazu polodowcowego. Obszar odznacza się bardzo słabym zaludnieniem i niską antropopresją (Jermaczek 2007).

4.2. Jakość i znaczenie

Obszar ważny w szczególności dla ochrony populacji kaldezi dziewięciornikowatej występującej w obszarze na stanowisku naturalnym, a także bardzo cennych siedlisk lasów łąkowych i łąkowych, ziołorośli nadrzecznych oraz łąk trzęślicowych w tym także rzadkich i zagrożonych populacji gatunków zwierząt takich jak: czerwończyk nieparek, piskorz oraz kumak nizinny i wydra. Łącznie na terenie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Leniwej Obry PLH080001, stwierdzono 11 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także 1 gatunek rośliny oraz 5 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II ww. Dyrektywy. 12 typów siedlisk przyrodniczych oraz wszystkie zidentyfikowane gatunki roślin i zwierząt spełniają kryteria uznania ich za przedmioty ochrony obszaru o znaczeniu Wspólnotowym.

Na terenie ostoi znajdują się także stanowiska kilkunastu zagrożonych gatunków roślin w skali kraju i/lub regionu, w szczególności takich jak: *Cephalanthera rubra*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza majalis*, *Daphne mezereum*, *Dianthus superbus*, *Drosera rotundifolia*, *Epipactis helleborine*, *Galanthus nivalis*, *Gladiolus imbricatus*, *Hedera helix*, *Lilium martagon*, *Listera ovata*, *Orchis militaris*, *Platanthera bifolia*, *Trollius europaeus* (Jermaczek 2007, Wiaderny et al. 2008).

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
Siedlisko obejmuje różnej wielkości eutroficzne zbiorniki wodne naturalnego pochodzenia. Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez pięć zbiorników wodnych: Jezioro Nietopersko (dwa plosa), Jezioro Nietoperek Lewy, Jezioro Es, Jezioro Oczko i Żabi Młyn. Są to naturalne jeziora lub przypadku ostatniego – starorzecze. Zbiorniki te zajmują łącznie 16,2 ha, co stanowi 0,23% całkowitej powierzchni obszaru. Są to zazwyczaj zaawansowane w zarastaniu i wypłycaaniu zbiorniki zróżnicowane pod względem jakości wody i występujących biocenoz (czystowodne, zdominowane przez makrofity i jeziora mętnowodne, zdominowane przez fitoplankton). Roślinność wodna jezior jest uboga, zdominowana przez zbiorowiska nymfeidów *Nupharo-Nymphaeetum albae*.

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków oraz w większości zidentyfikowanych płatów siedlisk dobrze wykształconą strukturę przestrzenną (w postaci wyraźnie zaznaczonej strefowości roślin zanurzonych, pływających oraz wynurzonych).

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena C, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz siedliska z zachowaną specyficzną strefowością roślinności oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych.

Niemniej jednak ocenę zaniża niezadawalająca jakość fizyko-chemiczna wód starorzeczy i jezior, będąca efektem presji migrujących zanieczyszczeń z terenu zlewni rz. Leniwej Obry.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z postępującego w obszarze spontanicznego procesu renaturalizacji reżimu hydrologicznego rzeki Leniwej Obry (kształtującego proces dynamicznej równowagi siedliska w obszarze) oraz niskiej antropopresji na terenie obszaru oraz w jego otoczeniu.

stopień możliwości odtworzenia: III (trudne lub niemożliwe)

6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

Siedlisko w obszarze występuje na kilku stanowiskach, zwykle w kompleksach z innymi, dobrze zachowanymi wilgotnymi łąkami ze związków *Calthion* i *Filipendulion* oraz turzycowiskami ze związku *Magnocaricion*, najczęściej w krajobrazie łąkowo-leśnym, wśród zarośli i lasów łągowych, zarówno na podłożu mineralnym, jak i murszowym, we wszystkich przypadkach bogatym w węglan wapnia. Największe zidentyfikowane płaty siedliska to kompleks łąk koło Koźminka, inne stanowiska o dużo mniejszej powierzchni to łąki koło Kręcka, koło Szczarńca, koło Brójec oraz niewielka łąka śródleśna w pobliżu miejscowości Skoki. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 23 ha (co stanowi 0,32% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, wykształconą w typowych warunkach glebowych oraz hydrologicznych.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z obecności w obszarze zasobnej naturalnej bazy nasion (diaspor) siedliska umożliwiającej jego szybkie odtwarzanie lub poprawę struktury, na powierzchniach gruntów na których może potencjalnie wykształcić się przedmiotowe siedlisko lub na już zajmowanych przez nie arealach.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Siedlisko w obszarze występuje w znacznym rozproszeniu na terenie całej ostoi głównie w formie płatów o bardzo zróżnicowanej powierzchni, towarzyszących głównie lasom łągowym, zaroślom wierzbowym oraz starorzeczom. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 63 ha (co stanowi 0,90% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, a także strukturę i fizjonomię zbiorowisk wykształconą w typowych warunkach glebowych oraz hydrologicznych.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena A, w tym:

stopień zachowania struktury: I (doskonale zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fizjonomii fitocenoz siedliska współwystępujących z zaroślami i lasami łągowymi w formie zbiorowisk welonowych.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Siedlisko w obszarze występuje na terenie całej ostoi głównie w formie licznych płatów o bardzo zróżnicowanej powierzchni, zajmując przede wszystkim "grądowe" wyniesienia w obrębie doliny Leniwej Obry, zarówno bliżej jej stoków, jak i niemal w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki. Największe i najlepiej zachowane fragmenty łąk świeżych położone są w okolicach miejscowości Kręcko, Brójec i Szczarńca, nieco mniejsze w okolicy Zieleńca i Koźminka. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 185 ha (co stanowi 2,60% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena A (doskonała), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach glebowych, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z obecności w obszarze zasobnej naturalnej bazy nasion (diaspor) siedliska umożliwiającej jego szybkie odtwarzanie lub poprawę struktury i funkcji, na powierzchniach gruntów na których może potencjalnie wykształcić się przedmiotowe siedlisko lub na już zajmowanych przez nie arealach.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)
Siedlisko w obszarze występuje wyłącznie w północnej części obszaru w formie jednego płata o powierzchni około 0,70 ha.

Reprezentatywność: ocena C (znacząca), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają (mimo stwierdzonego zubożenia florystycznego) dość znaczącą jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, a także kształtują się one w typowych dla siedliska warunkach abiotycznych (głównie: edaficznych oraz hydrologicznych).

Stan zachowania: ocena C, w tym:

stopień zachowania struktury: III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana), z uwagi na stwierdzoną ekspansję drzew i krzewów, postępującą sukcesję oraz dość znaczne zubożenie florystyczne.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z obecności w obszarze dość zasobnej naturalnej bazy nasion gatunków tworzących siedlisko oraz w wyniku naturalnego w ostatnich latach polepszenia warunków wodnych siedliska i jego otoczenia.

stopień możliwości odtworzenia: II (możliwy przy średnim nakładzie środków), głównie poprzez wdrożenie działań ochronnych w formie usunięcia nalotów drzew i krzewów z powierzchni siedliska oraz poprawy warunków hydrologicznych terenu jego występowania.

9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum)

Siedlisko w obszarze występuje wyłącznie w północnej części obszaru w formie jednego płata o powierzchni około 0,6 ha (co stanowi 0,008% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach glebowych, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych i dobrze wykształconą fizjonomię i strukturę zespołu leśnego powstałą w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach glebowych. Ocenę zaniża jednak deficyt zasobów martwego i/lub zamierającego wielkowymiarowego drewna oraz niewielka powierzchnia siedliska.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z przyjęcia i wdrożenia przez zarządcę terenu (PGL LP) proekologicznych zasad gospodarowania zasobami siedlisk przyrodniczych, gwarantujących dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonej formie ochrony.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)

Siedlisko rozmieszczone jest głównie w części centralnej obszaru występując w formie licznych płatów o zróżnicowanej powierzchni. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnię 72 ha (co stanowi 1,01% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach glebowych, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska w typowych warunkach oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach glebowych. Ocenę zaniża jednak deficyt zasobów martwego i/lub zamierającego wielkowymiarowego drewna oraz leżaniny.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z faktu, iż zdecydowana większość zasobów siedliska w obszarze zlokalizowana jest w granicach Rezerwatów Przyrody: "Uroczysko Grodziszczce", "Czarna Droga" oraz "Kręcki Łęg", co gwarantuje stabilność struktury siedliska oraz nieprzerwalność i trwałość naturalnych procesów ekologicznych zachodzących w obrębie grądów w ramach ich ochrony ścisłej. Ponadto przyjęcie przez zarządcę terenu (PGL LP) na części obszaru pozostającym poza granicami rezerwatu, proekologicznych zasad gospodarowania zasobami leśnych siedlisk przyrodniczych, gwarantuje dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w nie pogorszonej formie ochrony.

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie i występuje wyłącznie w północnej części ostoi w formie jednego zwartej płata o powierzchni 6,9 ha (co stanowi 0,10% całkowitej powierzchni obszaru). Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie wskazania, iż fitocenozy siedliska posiadają pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków runa oraz warstwy drzewostanu, a także optymalnie wykształconą fizjonomię oraz strukturę.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenozy stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach glebowych. Ocenę zaniża jednak deficyt zasobów zamierającego i/lub martwego wielkowymiarowego drewna oraz leżaniny. stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z przyjęcia i wdrożenia przez zarządcę terenu (PGL LP) proekologicznych zasad gospodarowania zasobami siedlisk przyrodniczych, gwarantujących dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w nie pogorszonej formie ochrony.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)

Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie i występuje wyłącznie w północnej części ostoi w formie jednego zwartej płata o powierzchni około 0,6 ha (co stanowi 0,008% całkowitej powierzchni obszaru). Reprezentatywność: ocena C (znacząca), nadana na podstawie potwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące geobotaniczne identyfikatory siedliska posiadają (mimo stwierdzonego zubożenia florystycznego) dość znaczącą jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków, a także kształtują się one w typowych dla siedliska warunkach abiotycznych (głównie: edaficznych oraz hydrogeologicznych).

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena C, w tym:

stopień zachowania struktury: III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana), z uwagi na stwierdzoną ekspansję obcych gatunków rodzimych, postępującą sukcesję i dość znaczne zubożenie florystyczne.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z odnotowanej w ostatnich latach tendencji polepszenia warunków wodnych obszaru (wzrost uwodnienia, związany z podniesieniem poziomu zwierciadła wód gruntowych).

stopień możliwości odtworzenia: II (możliwy przy średnim nakładzie środków), głównie poprzez wdrożenie działań ochronnych w formie poprawy i stabilizacji warunków hydrologicznych terenu występowania siedliska.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

Siedlisko występuje na terenie całego obszaru dość równomiernie, głównie wzdłuż rzeki Leniwej Obry oraz jej dopływów, w formie licznych i bardzo zróżnicowanych pod względem powierzchni płatów. Siedlisko zajmuje w obszarze powierzchnie 553 ha (co stanowi 7,75% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną dla tej jednostki syntaksonomicznej,

charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach cyklicznych podtopień i/lub częściowych zalewów wodami rzecznyymi, na żyznych glebach zasobnych w azot. Niemniej jednak fitocenozy lasów łęgowych mają charakter juwenalny i cechują się dość istotnym deficytem zasobów martwego i/lub zamierającego drewna.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fitocenoz stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach glebowych oraz hydrologicznych z cyklicznymi zalewami i/lub podtopieniami obszaru oraz zachodzącymi procesami madotwórczymi w strefach występowania siedliska.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z faktu, iż zdecydowana większość zasobów siedliska w obszarze zlokalizowana jest w granicach Rezerwatów Przyrody: "Uroczysko Grodziszcze", "Czarna Droga" oraz "Kręcki Łęg", co gwarantuje stabilność struktury siedliska oraz nieprzerwalność i trwałość naturalnych procesów ekologicznych zachodzących w obrębie lasów łęgowych w ramach ich ochrony ścisłej. Ponadto przyjęcie przez zarządcę terenu (PGL LP) na części obszaru pozostającym poza granicami rezerwatu, proekologicznych zasad gospodarowania zasobami leśnych siedlisk przyrodniczych, gwarantuje dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonym stanie ochrony.

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)

Siedlisko w obszarze rozmieszczone jest nierównomiernie, występując wyłącznie w centralnej i południowej części ostoi w formie kilku płątów o dość znacznie zróżnicowanej pod względem wielkości powierzchni. Siedlisko zajmuje w obszarze łączny areał 57 ha (co stanowi 0,80% całkowitej powierzchni obszaru).

Reprezentatywność: ocena B (dobra), nadana na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy stanowiące identyfikatory geobotaniczne siedliska posiadają pełną jak dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków wykształconą w typowych warunkach cyklicznych podtopień na żyznych wilgotnych glebach zasobnych w azot. Niemniej jednak fitocenozy lasów łęgowych cechują się dość istotnym deficytem zasobów zamierającego i/lub martwego drewna oraz wysokim udziałem w runie gatunku inwazyjnego *Impatiens parviflora*.

Powierzchnia względna: ocena C, dokonana na podstawie szacunkowego określenia wartości.

Stan zachowania: ocena B, w tym:

stopień zachowania struktury: II (dobrze zachowana), z uwagi na typowość wykształcenia fizjonomii zbiorowisk stanowiących geobotaniczne identyfikatory siedliska oraz wysoki udział gatunków charakterystycznych, wykształconych w typowych dla przedmiotowego siedliska przyrodniczego warunkach edaficznych oraz hydrologicznych.

stopień zachowania funkcji: II (dobre perspektywy), wynikające z faktu, iż zdecydowana większość zasobów siedliska w obszarze zlokalizowana jest w granicach Rezerwatów Przyrody: "Uroczysko Grodziszcze", "Czarna Droga" oraz "Kręcki Łęg", co gwarantuje stabilność struktury siedliska oraz nieprzerwalność i trwałość naturalnych procesów ekologicznych zachodzących w obrębie lasów łęgowych w ramach ich ochrony ścisłej. Ponadto przyjęcie przez zarządcę terenu (PGL LP) na części obszaru pozostającym poza granicami rezerwatów, proekologicznych zasad gospodarowania zasobami leśnych siedlisk przyrodniczych, gwarantuje dynamiczne funkcjonowanie siedliska w dłuższej perspektywie czasu, w niepogorszonym stanie ochrony.

1060 *Lycaena dispar* – czerwończyk nieparek

Na podstawie inwentaryzacji gatunku w obszarze w 2019 r. zidentyfikowano 6 stanowisk, a wielkość populacji oszacowano w przedziale 51-100 osobników. Populacja gatunku rozmieszczona jest dość równomiernie na terenie całego obszaru, preferując typowe dla swojego gatunku siedliska takie jak: wilgotne i świeże łąki, zbiorowiska ziołorośli i okrajków nadrzecznych oraz tereny nadwodne związane z rowami i kanałami melioracyjnymi. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym: Populacja: ocena C, gatunek w obszarze obecny, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia

ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej, należy uznać populację za znaczącą w obszarze.

Stan zachowania: ocena B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy otwartych siedlisk łąkowych o zróżnicowanej trofii i wilgotności oraz bardzo dobrze wykształconych i zróżnicowanych ziołorośli nadrzecznych związanych z wolno płynącą rzeką i licznymi kanałami melioracyjnymi.

Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1145 *Misgurnus fossilis* – piskorz

Gatunek w obszarze rozmieszczony jest równomiernie, choć praktycznie cała populacja skupia się wyłącznie w obrębie koryta rzek Leniwej Obry, licznych kanałów i rowów melioracyjnych oraz płytkich i zanikających jezior. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym:

Populacja: ocena C, gatunek w obszarze obecny, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej, należy uznać populację za znaczącą w obszarze.

Stan zachowania: ocena B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy dobrze wykształconych zbiorników wodnych, starorzeczy, a także bardzo zróżnicowany oraz szeroko rozwinięty system kanałów i rowów melioracyjnych połączony z wolno płynącą rzeką o często zamulonym dnie.

Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1188 *Bombina bombina* - kumak nizinny

Gatunek w obszarze rozmieszczony jest równomiernie, choć praktycznie cała populacja skupia się wyłącznie w obrębie koryta rzek Leniwej Obry, licznych kanałów i rowów melioracyjnych oraz płytkich i zanikających jezior. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: C, w tym:

Populacja: ocena C, gatunek w obszarze obecny, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej, należy uznać populację za znaczącą w obszarze.

Stan zachowania: ocena B, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska w obszarze tj. licznych i zróżnicowanych powierzchniowo oraz ekologicznie zbiorników wodnych, z urozmaiconą roślinnością zanurzoną i wynurzoną, często położonych w preferowanych przez kumaka w nasłonecznionych miejscach.

Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1337 *Castor fiber* - bóbr

Populacja gatunku rozmieszczona jest równomiernie na terenie całego obszaru, występując w zasadzie w większości zbiorników wodnych oraz na całej długości rzeki Leniwej Obry szczególnie w centralnej i południowej części ostoi. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: B, w tym:

Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje licznie, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji bobra. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej, należy uznać populację za znaczącą w obszarze.

Stan zachowania: ocena A, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska w obszarze tj. koryta wolno płynącej rzeki oraz dobrze rozwiniętego systemu sieci rowów i kanałów melioracyjnych, a także licznych i zróżnicowanych powierzchniowo zbiorników wodnych występujących w otoczeniu zbiorowisk zarośli wierzbowych oraz lasów łąkowych.

Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1355 Lutra lutra - wydra

Populacja gatunku rozmieszczona jest równomiernie na terenie całego obszaru, występując w zasadzie wzdłuż całej długości rzeki Leniwej Obry oraz systemu melioracyjnego wykształconego na terenie ostoi. Ocena znaczenia obszaru w ochronie gatunku na poziomie ogólnym: B, w tym:

Populacja: ocena C, w obszarze gatunek występuje licznie, choć brak jest aktualnie szczegółowych danych ilościowych odnośnie wielkości populacji wydry. Niemniej jednak zważywszy na specyfikę gatunku oraz jego zbieżność wymogów ekologicznych z ogólnym charakterem obszaru, a także konieczność zapewnienia ochrony ciągłości zasięgu biogeograficznego gatunku w Polsce zachodniej, należy uznać populację za znaczącą w obszarze.

Stan zachowania: ocena A, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na znaczący udział powierzchniowy siedliska w obszarze tj. koryta wolno płynącej rzeki oraz dobrze rozwiniętego systemu sieci rowów i kanałów melioracyjnych, a także licznych i zróżnicowanych powierzchniowo zbiorników wodnych występujących w otoczeniu zbiorowisk zarośli wierzbowych i lasów łągowych oraz szuwarów i ziołorośli nadrzecznych.

Izolacja: C (populacja nieizolowana).

1832 Caldesia parnassifolia – kaldezja dziewięciornikowata

Gatunek występuje wyłącznie na jednym stanowisku w obrębie Jeziora Nietopersko w północnej części obszaru. Wielkość populacji jest bardzo zmienna i w poszczególnych latach waha się w liczbie 1-700 osobników, stanowiąc wg Kamińskiego 2012, 100% krajowej populacji gatunku występującego na stanowisku naturalnym.

Populacja: ocena A, w obszarze gatunek występuje bardzo nielicznie, niemniej w skali kraju stanowi 100% jego zasobów w odniesieniu do pop. występującej na stanowisku naturalnym (przedział: $100\% \geq p > 15\%$).

Stan zachowania: ocena A, w tym: stopień zachowania cech siedliska gatunku: II (elementy dobrze zachowane), z uwagi na odpowiednie parametry fizyko-chemiczne wód jeziora oraz optymalną głębokość i trofię jeziora.

Izolacja: A (populacja izolowana).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	A02.01		b
L	H01		b
M	I01		i
L	A03.01		i
H	B02.04		i
H	A03.03		i
H	J02.01		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	B02.01.01		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne, O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.
i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Jermaczek M. 2007, Plan lokalnej współpracy na rzecz ochrony obszaru Natura 2000 PLH080001 Dolina Leniwej Obry. Transition Facility. Świebodzin2. Wiaderny A., Biereźnoj U., Gielniak P., Jermaczek A., Kwaśny Ł. 2008, Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Międzyrzecz. Opracowanie wykonane na zlecenie Wojewody Lubuskiego. Klub Przyrodników. Świebodzin3. Centrum Ochrony Mokradeł 2019, Dokumentacja inwentaryzacji przyrodniczej gatunku 1060 czerwonończyk nieparek (*Lycaena dispar*) w obszarze Natura 2000 Dolina Leniwej Obry PLH080001 w województwie lubuskim. Opracowano na zlecenie RDOŚ w GW4. Paludella 2020, Dokumentacja inwentaryzacji przyrodniczej siedlisk 3150, 7140, 91T0 w obszarze Natura 2000 PLH080001 Dolina Leniwej Obry. Opracowano na zlecenie RDOŚ w GW5. PGL Lasy Państwowe 2007-2008, Inwentaryzacja siedlisk i gatunków Natura 2000 w Lasach Państwowych. Baza Danych Nadleśnictw: Międzyrzecz oraz Trzciel6. RDOŚ GW 2011, Dokumentacja projektu planu zadań ochronnych obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Leniwej Obry PLH080001

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	1.47	PL04	95.22		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Czarna Droga	+	0.31
PL02	Kręcki Łęg	+	0.93
PL02	Uroczysko Grodziszczce	+	0.23
PL04	Rynna Paklicy i Ołoboku	*	26.17

PL04	Rynny Obrzycko-Obrzańskie	*	69.05
------	---------------------------	---	-------

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
Adres:	Polska Jagiellończyka 13 66-400 Gorzów Wielkopolski
Adres e-mail:	sekretariat@gorzowwlp.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	<p>Nazwa: ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Leniwej Obry PLH080001 Link: http://dzienniki.luw.pl/legalact/2014/778/</p> <hr/> <p>Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kręcki Łęg” Link: http://dzienniki.luw.pl/legalact/2016/1704/</p> <hr/> <p>Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Uroczysko Grodziszcze” Link: http://dzienniki.luw.pl/legalact/2016/1406/</p> <hr/> <p>Nazwa: Zarządzenie Nr 2/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 stycznia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody "Czarna Droga" Link: http://dzienniki.luw.pl/legalact/2013/564/</p>
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH080001

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych

(opcjonalnie)